

Ольга ЛІСОВИЧ,
вчитель-методист ЗОШ І–ІІІ ст. № 3
м. Борислава Львівської обл.

Загадаю – відгадай!

Загадка – це засіб розвитку уважності, кмітливості, тямущості, випробовування розумових здібностей дітей. Здебільшого загадка несе в собі елемент гри, що збуджує уяву того, хто має її відгадати, розвиває художнє мислення. Глибока предметність, яскравість і конкретність факту чи образу, що лежать в основі загадки, відповідають психологічним сприйняттям дитини.

Збереглися цікаві літописні дані про те, що ще за часів Київської Русі широко використовували загадки державні діячі та дипломати. В Україні здавна існував звичай загадувати загадки: під час масових ігор та розваг – перед широким колом слухачів.

Загадки постійно перебувають в полі зору педагогів. Високо цінував загадку, підкреслюючи її широкі інтелектуальні й виховні можливості педагог Василь Сухомлинський.

Пропоную вашій увазі авторські загадки про тварин, рослини та явища природи для учнів початкових класів.

Загадки про тварин

Проживає у дуплі,
На високім стовбурі.
Шишки дуже полюбляє
І пухнастий хвостик має. (Б і л к а).

Запаса горіхи й шишки,
Очі має, як у мишки.
Прудко по гілках стрибає,
Шубку золотисту має. (Б і л к а).

Ця хитрунка не проста,
Сліди завжди заміта.
Сидить тихо вона в нірці,
Як ідуть лісом мисливці. (Л и с и ц я).

Хто у лісі завиває,
Страх на діти накликає?
Він завжди голодний й злий:
Чи дорослий, чи малий. (В о в к).

Він на пасіці буває –
Мед бджолиний полюбляє.
Влітку ягоди зриває,
А узимку – спочиває. (В е д м і д ь).

В Антарктиді проживає,
Але брата в тайзі має.
Про малину він не знає,
Свіжу рибку полюбляє. (Б і л и й в е д м і д ь).

Добрий нюх та слух він має,
Уночі собі гуляє.
Черв'ячка зі смаком з'їсть,
У казках – це добрий гість. (І ж а к).

У лісі проживає,
Уночі не дримає.
Спинка вкрита голочками,
Не візьмеш його руками. (І ж а к).

Він у лісі проживає,
Сіресеньку шубку має.
Їсть травичку і кору,
Моркву та капусточку. (З а є ц ь).

Швидко бігає, стрибає,
Задні лапи довші має. (З а є ц ь).

Тільки ранок настає –
Він одразу вже встає.
Не дає нікому спати,
А горланить: "Час вставати!". (П і в н и к).

У бабусі на печі
Їсть сметану й калачі.
А як мишку він зачує –
Біля нірки й заночує. (К о т и к).

М'якенький клубочок
Сидить на печі.
Лапою вмивається,
За комин ховається. (К о т и к).

Хату він охороняє,
Чужих в садок не пускає.
Хто без дозволу зайде –
Тому штани розірве. (П е с).

Витривалий і швидкий,
В господарстві помічний,
Пишну гриву й хвіст він має,
Хто-небудь не осідлає. (К і н ь).

Хто це з нірки виглядає,
За котом спостерігає?
Носик чорний і малий,
Хвостик довгий і тонкий. (М и ш к а).

В очереті проживає,
Зеленький колір має,
По траві стрибає,
У воді пірнає. (Ж а б а).

Довгонога сіра птиця
По болоті ходить
Й своїм пташенятам
Жаб і рибу ловить. (Ч а п л я).

Панцир носить на спині
І удень, і уночі.
Добре плаває в воді,
Також ходить по землі. (Ч е р е п а х а).
З хатки виглядає,
Ніжки й ріжки наставляє. (Р а в л и к).
Дуже міцні клешні має,
У воді він проживає.
Задом наперед повзе,
Як ущипне – буде зле. (Р а к).
Ця комаха – трудівниця,
Працювати не ліниться.
Цілий день пилок збирає
І у вулику складає. (Б д ж і л к а).
Восени не відлітають,
Жовті грудки вони мають.
Люблять сало і пшоно,
Прилітають під вікно. (С и н и ч к и).
У сіренькій свитині
Скаче "хлопчик" по долині.
Він у лісі, в парку, всюди –
Навіть там, де живуть люди. (Г о р о б е ц ь).

Зранку і до ночі пташка
По дереву стук, стук, стук.
Десь сховався під корою
Жук, жук, жук.
Може й гусінь залягла –
Треба вибрати все до тла.
Пташка про дерева дбає
І життя їм зберігає. (Д я т е л).
Коли темінь наступає,
Все у лісі завмирає.
Тільки пташка ця не спить,
Цілу ніч вона кричить.
Не дає нікому спати,
Хоче усіх налякати.
Лине звідусіль "пу-гу":
– Прокидайтесь, бо вщипну! (С о в а).
Тільки осінь на порозі,
Ці птахи уже в дорозі.
Рідний край свій покидають
І на південь вирушають. (Ж у р а в л і).

Загадки про рослини

Стоїть над водою
З розплетеною косою.
Хто надійде,
Того огорне. (В е р б а).
І висока, і струнка,
Білим пухом зацвіла. (Т о п о л я).
У білих суконках
Сестрички стоять.
Коси заплітають
Й привітно гомонять. (Б е р і з к и).

Цю красуню знають всі,
Що в зеленому вбранні
І весною, і зимою
Вабить власною красою.
Голочки зелені має,
Час від часу їх скидає.
Шишок на гіллі багато,
Взимку для пташок – це свято. (Я л и н к а).
В Україні куш росте,
Білим цвітом він цвіте.
А як осінь настає,
Червоненьким плід стає. (К а л и н а).
Серед жита виростає,
Пелюстки червоні має,
Серединка чорнявенька,
А стеблиночка – тоненька. (М а к).
Що за сонечко сіяє
Серед зелені і трав?
Бджілці весело киває,
Кличе до щоденних справ.
Ось метелик сів на квітку,
Свої крильця гарно склав,
Заспівав веселу пісню
І нектару скуштував. (К у л ь б а б а).
У широких листі,
На тонкій стеблині
Дружно притулились
Білі горошини.
Аромат цих квітів
Чути віддалі,
Як подує вітер,
Пахне вся земля. (К о н в а л і я).
У зеленім листі,
На довгій стеблині
Закружляли в танці
Квіти сині-сині.
Ці небесні зорі –
Символ України.
Вони в кожній хаті
На столі весільнім. (Б а р в і н о к).
Біла квітка в озері,
Наче дівчинка в бранні.
Задивилася у воду
На свою красиву вроду.
Білі пелюстки, як плаття.
Здогадалься – це ... (Л а т а т т я).

Загадки про явища природи

Золоте коромисло угорі зависло. (М і с я ц ь).
По небі гуляє –
Дощик обіцяє. (Х м а р к а).
Біжить, шумить,
Камінчики обмиває,
Промінчики поглинає. (Р і ч к а).